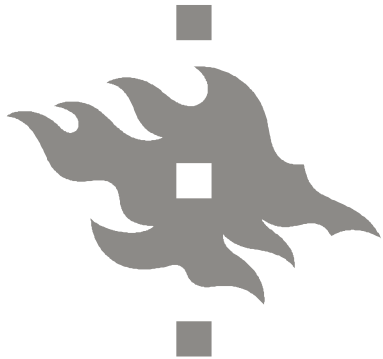

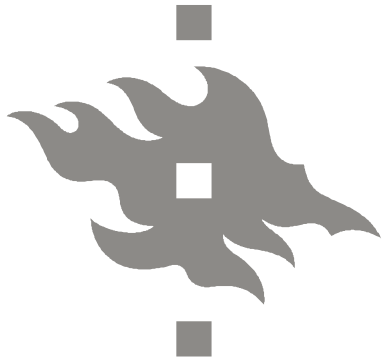
Perusturvan varassa elävien selviytyminen taloudellisessa niukkuudessa

3.3.2011

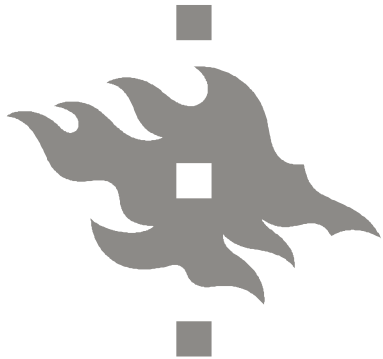
Tutkimusaineisto

- Haastateltu 15 Kelan maksamien vähimmäisetuuksien varassa elävää ihmistä: 8 naista ja 7 miestä iältään 21-65 vuotta.
- Vastaanottavat jotakin tai useita seuraavista etuuksista:
 - Työttömän peruspäiväraha ja työmarkkinatuki, kansaneläke (vanhuuseläke, työkyvyttömyyseläke, työttömyyseläke), opintotuki, kuntoutustuki, elatustuki, kotihoidon tuki (mikäli sille on siirrytty vähimmäisäitiyspäivärahalta).
 - Toimeentulotuki ja asumistuki.
- ”Perusturvaeliittiä”
- Haastatteluissa keskusteltiin haastateltavan elämäntilanteesta ja siihen johtaneista tekijöistä, arjesta, taloudesta, työstä, yhteiskunnasta, viranomaisista ja sosiaaliturvajärjestelmästä.

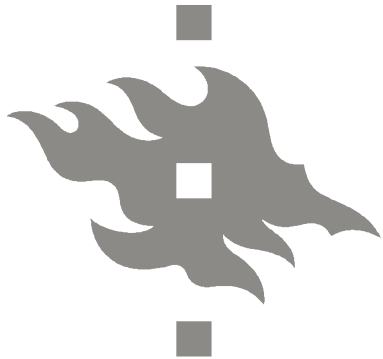
Rahan puute ja pienituloisuus rajoittaa

- Hankintojen tekemistä, mikä taas vaikeuttaa esim. työnsaantia
 - Puhelin, huonekalut, vaatteet, ruoka, ajokortti, auto, silmälasit.
- Valintoja
 - Ruuan, asumisen, hoidon ja harrastusten suhteen. On ostettava halvinta, että rahat saisi riittämään mahdollisimman pitkään.
- Kulkemisen vapautta
- Jaksamista ja itsetuntoa
- Parisuhdemarkkinoita
- Pankkilainan saantia
- Ihmisarvoa

Taloudelliset selviytymiskeinot – joustavuutta ja päätävävaltaa

- Sukulaisten ja ystävien taloudellinen apu
 - Asumismenojen kohtuullisuus asuessa sukulaisen omistamassa asunnossa.
 - Mahdollisuus välttää toimeentulotukiasiakkuus ja sen kontrolli.
- Järjestelmän ulkopuolelle asettuminen
 - Pahan päivän varalle säästäminen mahdotonta järjestelmän puitteissa.
 - Tilin tyhjentäminen sukan varteen, ns. Sidostepankin käyttö.
 - Tulojen kierrättäminen ystävien/sukulaisten tilien kautta.
 - Pimeät työt.
- Ruoka- ja vaateapu
- Itse tekemisen taito: ruoka ja vaatteet
- Televisiosta luopuminen, lupamaksun maksamattomuus
- Hetken helpotus: pikavipit, muut kulutusluotot ja pienet vipit tuttavilta

Johtopäätöksiä

- Pelkän perusturvan varassa elävien haastateltujen rajoitteisuus osoittaa, etteivät he yllä yhteiskunnassa yleisesti vallalla olevan kulutustason mukaiseen elämään.
- Haastateltavien kehittelemät taloudelliset selviytymiskeinot vahvistavat näkemystä perusturvan riittämättömyydestä.
- Taloudellisen tilanteen niukkuus pakottaa paikka paikoin asettumaan yhteiskuntajärjestelmän ulkopuolelle.
- ”Perusturvaeliitin” ongelmina muun muassa:
 - Palkallisen työn vaikea saatavuus
 - Sovitellun työn byrokratia- ja kannustinloukut
 - Tilanteen pitkittyessä etuuksien taso riittämätöntä ylläpitämään työkuntoa
- Haastateltujen luottamus yhteiskunnan korjaavaan voimaan vähäistä!